En l'elaboració d'aquest capítol han participat:
Ismael Fernández López, Margalida Monserrat, Raquel Vaquer-Sunyer, Natalia Barrientos i la Direcció General de Pesca.

Captures de pesca professional

1. Pes total de les captures
2. Valor econòmic de les captures

Les captures de pesca professional aporten beneficis a l'economia balear. Mallorca representa el 75 % dels desembarcaments que es produeixen a totes les Illes Balears.[1] A les Illes es consumeixen, aproximadament, > 20.000 t de productes pesquers. Si tenim en compte que la producció pesquera dels darrers anys se situa al voltant de les 2.000 t anuals i que pràcticament tot el que es comercialitza es consumeix a les Balears, podem afirmar que prop d'un 10 % del peix comercialitzat prové de la flota local.[2]

La quantificació de les captures de pesca professional és essencial perquè aporta informació per millorar la gestió pesquera i ajudar a promoure la sostenibilitat dels recursos pesquers en el futur. A més a més, a la mar Mediterrània aquesta informació és de gran importància, perquè és el més sobreexplotat de tots els oceans del món.[3]

NORMATIVA

- → Llei 6/2013, de 7 de novembre, de pesca marítima, marisqueig i aqüicultura a les Illes Balears.
- → Reglament (UE) 2019/1022 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de juny de 2019, pel qual s'estableix un pla plurianual per a les pesqueres que exploten poblacions demersals a la Mediterrània occidental (MAP).
- → Ordre APA/1212/2020, de 16 de desembre, per la qual s'estableixen zones de veda espaciotemporal per a la modalitat d'arrossegament de fons i encerclament en determinades zones del litoral mediterrani per al període 2021-2022.
- → Resolució de 10 de maig de 2021, de la Secretaria General de Pesca, per la qual es publica per al 2021 el llistat de dies de pesca assignats per buc i grup de bucs d'arrossegament de fons de la Mediterrània.
- → Decret 31/2021, de 31 de maig, pel qual es regula el marisqueig professional i recreatiu a les Illes Balears i es modifica el Decret 19/2019, de 15 de març, pel qual s'estableix el Pla de Gestió Pluriinsular per a la pesca amb arts de tirada tradicionals en aigües de les Illes Balears.
- → Reial Decret 1102/2021, de 14 de desembre, pel qual es modifica el Reial Decret 395/2006, de 31 de març, pel qual s'estableixen mesures d'ordenació de la flota pesquera que opera amb arts fixes i arts menors a la Mediterrània.
- → Ordre APA/423/2024, per la qual s'estableixen mesures de gestió per a la conservació dels recursos pesquers demersals a la mar Mediterrània.

METODOLOGIA

Es presenten dades del volum de captures en tones (t) i el seu valor econòmic anual en milions d'euros (M€) des de l'any 2002 fins al 2025. Aquestes dades han estat proporcionades pel Servei d'Ordenació Pesquera de la Direcció General de Pesca del Govern de les Illes Balears.

A les Illes Balears hi ha un total de 44 ports pesquers repartits entre 16 confraries: 10 a Mallorca (coordinades), 3 a Menorca, 2 a Eivissa i 1 a Formentera. A Mallorca són: Pollença, Alcúdia, Cala

Captures de pesca professional

QUÈ ÉS?

La quantificació de les captures de la flota pesquera professional balear en tones (t) per espècie i el seu preu anual en milions d'euros (M€). El volum de captures aporta informació sobre el total de descàrregues per saber quines són les espècies més capturades de la mar Balear. El valor econòmic associat a les captures indica el benefici derivat del sector pesquer professional per a l'economia balear.

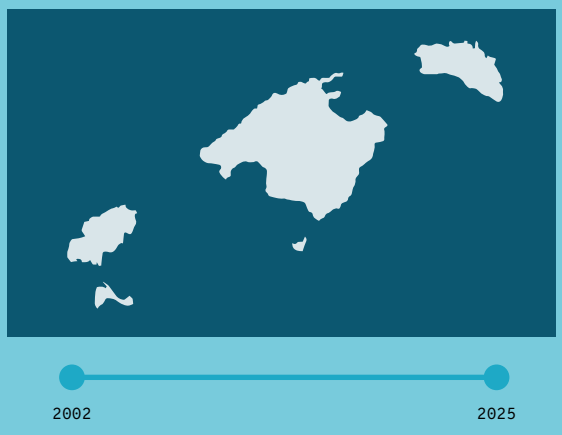
PER QUÈ?

Mostra el seguiment temporal de les espècies més abundants de la mar Balear i les més valorades pels consumidors. També aporta informació sobre l'evolució econòmica del mercat dels productes pesquers.

METODOLOGIA

Les espècies capturades s'identifiquen, es pesen i es valoren a les llotges, i els resultats es reporten al Servei de Recursos Marins de la Direcció General de Pesca del Govern de les Illes Balears. Les captures es separen en 3 grups: peixos, crustacis i mol·luscs, i s'especifiquen les espècies més representatives en abundància de cada grup.

LOCALITZACIÓ

RESULTATS

S'observa una disminució del 46 % en les captures de pesca professional entre 2002 i 2025, que passen de 3.888 t a 2.105 t. Malgrat aquesta caiguda en el volum, el valor econòmic associat s'ha mantengut en el temps; després d'assolir un mínim de 17,6 M€ en el 2020, el sector ha experimentat una recuperació sostinguda fins a tancar el 2025 amb 20,8 M€.

Les captures de peixos són un ordre de magnitud més gran que les de crustacis i mol·luscs, tot i ser les que més han disminuït en termes absoluts, i han passat de 3.166 t en el 2002 a 1.590 t en el 2025. S'observa un abandonament del consum d'espècies petites o amb espines (com el maire o l'alatxa) en favor d'espècies més grans com la tonyina vermella o el cap-roig.

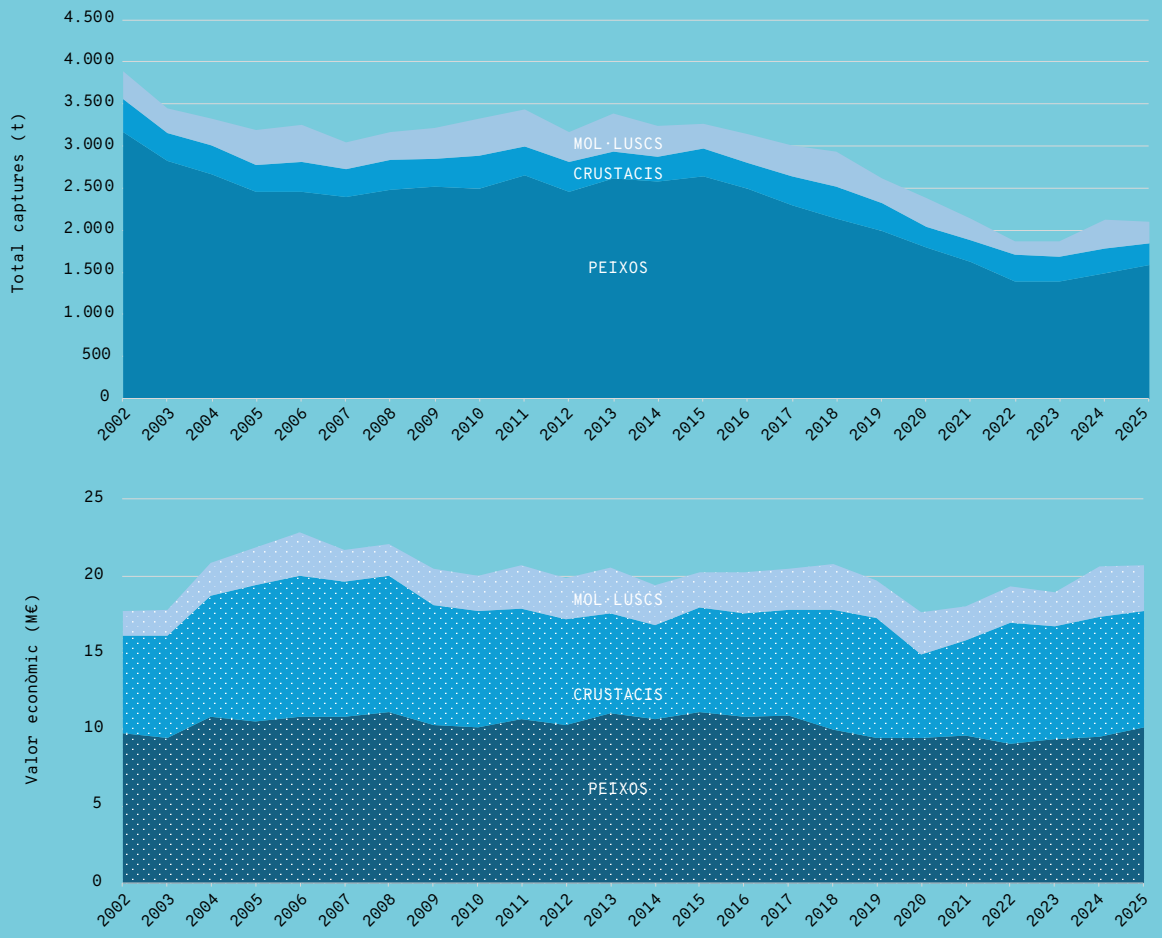
El crustaci més capturat entre 2002 i 2025 ha estat la gamba rosada (*Aristeus antennatus*), amb una mitjana anual de 171 t.

L'espècie de mol·lusc més capturada en el període 2002-2025 és el pop (*Octopus vulgaris*), amb una mitjana anual de 160 t.

El grup dels crustacis, en particular l'espècie de gamba rosada (*Aristeus antennatus*), aporta un benefici econòmic superior. El 2025, les 10 espècies que impliquen un valor major són:

1. Gamba rosada: 2,9 M€ (100 t capturades)
2. Llagosta: 2,5 M€ (40 t capturades)
3. Calamar: 1,65 M€ (96 t capturades)
4. Cap-roig: 1,4 M€ (73 t capturades)
5. Gall de Sant Pere: 0,83 M€ (29 t capturades)
6. Pop comú: 0,70 M€ (99 t capturades)
7. Llampuga: 0,68 M€ (121 t capturades)
8. Moll de roca: 0,55 M€ (58 t capturades)
9. Tonyina vermella: 0,52 M€ (48 t capturades)
10. Sardina: 0,50 M€ (280 t capturades)

Captures de pesca professional

Captures totals (en tones, t) de peixos, crustacis i mol·luscs i el seu valor econòmic anual (en milions d'euros, M€) entre els anys 2002–2025. Font: Servei de Recursos Marins de la Direcció General de Pesca.

Taula 1. Selecció de les 15 espècies de peixos més capturades en pes entre els anys 2002 i 2025.

Nom en català	Nom en castellà	Nom científic
Alatxa	*Alacha*	*Sardinella aurita*
Tonyina vermella	*Atún rojo*	*Thunnus thynnus*
Maire	*Bacaladilla*	*Micromesistius poutassou*
Aladroc	*Boquerón*	*Engraulis encrasicolus*
Cap-roig	*Cabracho*	*Scorpaena scrofa*
Gerret	*Caramel*	*Spicara* spp.
Sorell	*Jurel*	*Trachurus* spp.
Llampuga	*Lampuga*	*Coryphaena hippurus*
Lluç	*Merluza europea*	*Merluccius merluccius*
Cirviola o verderol	*Pez de limón*	*Seriola dumerili*
Gall de Sant Pere	*Pez de San Pedro*	*Zeus faber*
Gató	*Pintarroja*	*Scyliorhinus* spp.
Rajades	*Rayas*	*Raja* spp.
Moll	*Salmonete*	*Mullus* spp.
Sardina	*Sardina*	*Sardina pilchardus*

Taula 2. Divisions considerades per al grup taxonòmic dels crustacis a més de la categoria Altres crustacis.

Nom en català	Nom en castellà	Nom científic
Gamba rosada	*Gamba roja*	*Aristeus antennatus*
Gamba blanca o d'altura	*Gamba blanca*	*Parapenaeus longirostris*
Llagosta	*Langosta*	*Palinurus elephas*
Escamarlà	*Cigala*	*Nephrops norvegicus*
Gambosí	*Otras gambas*	Majoritàriament *Plesionika* spp. i altres espècies

Rajada, Porto Cristo, Portocolom, Santanyí, Colònia de Sant Jordi, Palma, Andratx i Sóller. A Menorca: Maó, Ciutadella i Fornells. A Eivissa: Eivissa i Sant Antoni. I a Formentera, la Savina.[4]

Un cop desembarcades les captures s'efectua la identificació de les espècies a les llotges, on cada responsable s'encarrega de designar-los un codi d'identificació de la base de dades de la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura). Posteriorment, es recullen les dades sobre la quantitat de captures a les notes de venda de les llotges.

Una de les limitacions sobre la descripció de les espècies capturades rau a designar-los correctament el codi FAO. A més, és necessari considerar que aquests codis s'han anat ampliant amb un nombre més gran d'espècies, la qual cosa pot suposar la disminució d'una categoria en favor d'una altra de nova.

Els resultats de les captures han estat separats en 3 grups taxonòmics: peixos, crustacis i mol·luscs.

El criteri de selecció de les principals espècies de peixos s'ha fet a partir de les 10 espècies amb el nombre de captures més gran per cada any. Això ha donat com a resultat un total de 15 espècies de captura més freqüent durant els anys 2002-2025 (Taula 1). La resta d'espècies s'han agrupat en la categoria Altres peixos.

El grup taxonòmic de crustacis s'ha dividit en 5 grups en funció del seu valor econòmic superior associat a la quantitat desembarcada (Taula 2).

La categoria gambosí es refereix a un conjunt d'espècies de gambes de baix valor comercial i inclou principalment *Plesionika* spp. (sobretot *P. edwardsii* i *P. martia*) i, en menys quantitat, *Pasiphaea sivado*, *Solenocera* spp. i altres gambes (Taula 2).

Els crancs, com el cranc de ròssec (CA) = *falsa nécora* (ES) = *Liocarcinus depurator*, el cranc vermell (CA) = *nécora* (ES) = *Necora puber* o el cranc de fonera (CA) = *cangrejo rojo mediterráneo* (ES) = *Geryon longipes*, s'han inclòs en la categoria Altres crustacis.

La resta de crustacis que s'inclouen en la categoria Altres crustacis són llagostes poc capturades com la llagosta blanca (CA) = *langosta mora* (ES) = *Palinurus mauritanicus*, i captures poc representatives d'altres decàpodes com el bernat ermità (CA) = *cangrejo ermitaño* (ES) = *Dardanus arrosor*; la cranca de fonera (CA) = *centolla de fondo* (ES) = *Paromola cuvieri*; i el cranc reial (CA) = *cangrejo real* (ES) = *Calappa granulata*, entre d'altres espècies.

En el grup de mol·luscs s'han diferenciat 5 categories:

- Pops (*Octopus* spp. i *Eledone* spp.),
- Calamars (*Loligo* spp. i *Alloteuthis* spp.),
- Sípies (*Sepiida* spp.),
- Potes (*Illex coindetii* i *Todarodes sagittatus*) i
- Altres mol·luscs.

Les principals espècies de pops capturades són el pop (CA) = *pulpo* (ES) = *Octopus vulgaris* i les espècies de baix valor comercial com el pop blanc (CA) = *pulpo blanco* (ES) = *Eledones cirrhosa* i el pop mesquer (CA) = *pulpo almizclado* (ES) = *E. moschata*.

Les espècies de calamar capturades són majoritàriament *Loligo vulgaris*, però també es produeixen captures menys representatives de *L. forbesii* i calamarins (CA) = *puntillas* (ES) = *Alloteuthis* spp. L'espècie de sípia amb més volum de captures i importància comercial és la sípia (CA) = *sepia* (ES) = *Sepia officinalis*. Les espècies de sípia amb captures marginals són *Sepia elegans* i *S. orbignyana*, conegudes comunament com sipions (CA) = *choquitos* (ES). Les captures de pota es refereixen a l'aluda (CA) = *pota voladora* o *canana* (ES) = *Illex coindetii* i la pota (CA) = *pota* (ES) = *Todarodes sagittatus*. Es capturen altres mol·luscs en quantitats inferiors com a subproductes de la pesca, principalment amb xarxes de tresmall, com el corn amb pues (CA) = *cañailla* (ES) = *Bolinus brandaris* i el corn de tap (CA) = *busano* (ES) = *Phyllonotus trunculus*. No s'ha inclòs la producció de mol·luscs d'aqüicultura, qüestió que s'aborda a l'indicador «Aqüicultura marina» de l'INFORME MAR BALEAR.[5]

Cal considerar que les flucctuacions de les dades de captures no sempre es deuen a canvis en els estocs pesquers. Per tant, a l'hora d'interpretar la informació presentada en els resultats, és necessari tenir en compte els factors següents:

→ La disminució de la flota pesquera professional.[4]

→ Les vedes de nova implantació com, per exemple, la del peix espasa.

→ La millor presa de dades estadístiques (gerret actualment diferenciat de xucles i de gerret imperial).

→ Les quotes màximes diàries que s'han autoimposat els pescadors o que imposa l'Organització de Productors (OP) Mallorca Mar per mantenir els preus (llampuga, gerret, aladroc, etc.), o bé que s'imposen per normativa (jonquillo). Això suposa un decreixement de les captures per qüestions de mercat i regulacions, no per manca d'estoc.

→ Els canvis en els costums alimentaris a causa de la irrupció massiva del peix refrigerat a preus baixos (lluç, rap, salmó, bacallà, diferents espècies de cefalòpodes, crustacis com ara els llamàntols americans, escamarlans de l'Atlàntic, etc.). Això origina caigudes de preus i la pèrdua del costum de consumir algunes espècies locals com ara el sorell, el moll, el gerret, etc. Per tant, els nostres pescadors deixen de considerar-les espècies objectiu i n'abandonen la pesca.

→ Els cicles biològics d'abundància (per exemple, la tonyina).

→ Els canvis en les condicions fisicoquímiques de l'aigua (alatxa,[6] sardina[7, 8]).

→ L'efecte en la reducció d'hores pesqueres a causa de l'impacte de la COVID-19.

RESULTATS

La quantitat anual total de producció pesquera professional —incloent-hi peixos, mol·luscs i crustacis— oscil·la aproximadament entre 3.888 t (màxim en el 2002) i 1.839 t (mínim en el 2023) (Figura 1). Entre 2002-2007 s'observa una disminució progressiva de ~ 800 t (de 3.888 t a 3.087 t). Entre 2007-2011 es produeix un increment gradual de ~ 500 t, on s' assoleix el segon màxim en el 2011 amb 3.600 t. Posteriorment, entre 2015-2023 s'observa el major decreixement gradual de les captures, amb una disminució de més de 1.500 t (-45 %), fins a assolir 1.839 t en el 2023. La disminució de gairebé un 46 % de les captures des del 2002 fins al 2025 es pot explicar en gran part per la reducció de la flota pesquera d'arrossegament, que des del 2001 s'ha reduït pràcticament a la meitat (va passar de 61 embarcacions el 2001 a 31 el 2023), i per les imposicions de la Unió Europea.[4] Després d'assolir el mínim històric en el 2023, es registra un canvi de tendència durant els anys 2024-2025, període en què les captures experimenten una recuperació gradual de 300 t. Aquest increment permet situar la producció anual en les 2.140 t, la qual cosa suposa un repunt del 16 % en els dos darrers anys.

El valor anual de les captures assoleix els mínims en els anys 2002 i 2020 amb 17,7 i 17,6 M€, respectivament, mentre que el valor màxim s'observa en el 2006 amb 23 M€ (Figura 1). Del 2002 al 2006 es produeix el major increment, de 2,7 M€, a partir del qual el valor econòmic anual decreix fins als 17,6 M€ en el 2020. A causa principalment de la crisi sanitària derivada de la COVID-19, en el 2020 el valor cau en 2 M€ (a 17,6 M€) respecte al 2019 (any prepandèmia).

A partir del 2021 s'inicia una fase de recuperació que es consolida després de superar l'impacte de la pandèmia, culminant a final del 2025 amb un increment acumulat de 3,1 M€ respecte al mínim del 2020. Amb un valor final de 20,8 M€, el sector aconsegueix revertir el declivi de la darrera dècada, igualant els registres econòmics del 2017 i estabilitzant el valor de les captures en nivells previs a la crisi sanitària.

S'observen fluctuacions fora de fase entre el pes i el valor anual que es poden explicar a través de la llei de l'oferta i la demanda: menys captures deriven en un preu anual superior (Figura 1). Durant el període 2008-2013, els efectes de la crisi

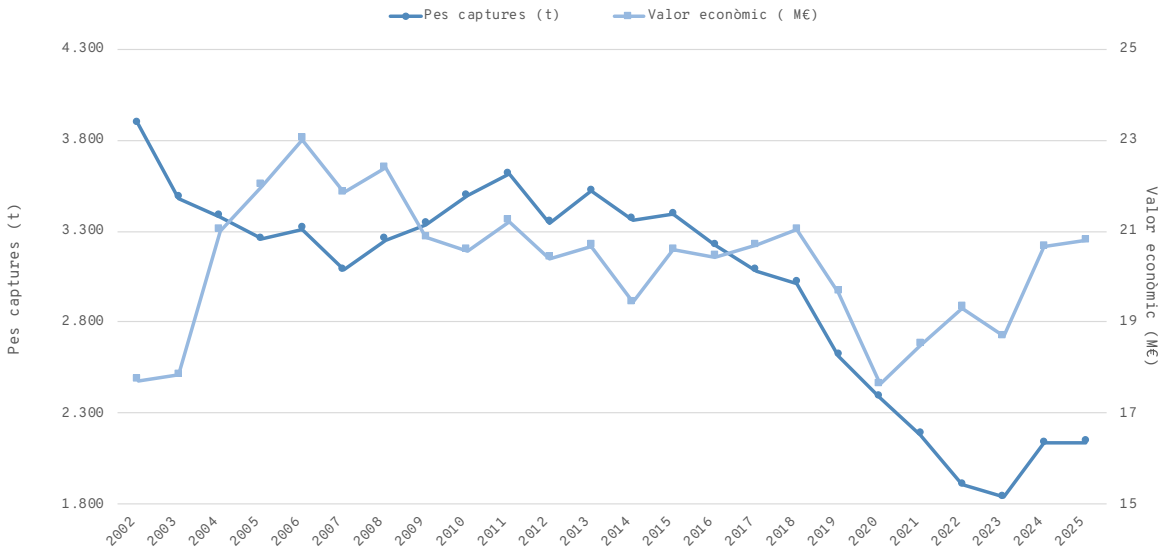

Figura 1. Pes en tones (t) del total de captures de pesca professional a les Illes Balears (blau fosc) i valor econòmic en milions d'euros (M€) (blau cel) entre els anys 2002–2025. Font: Direcció General de Pesca.

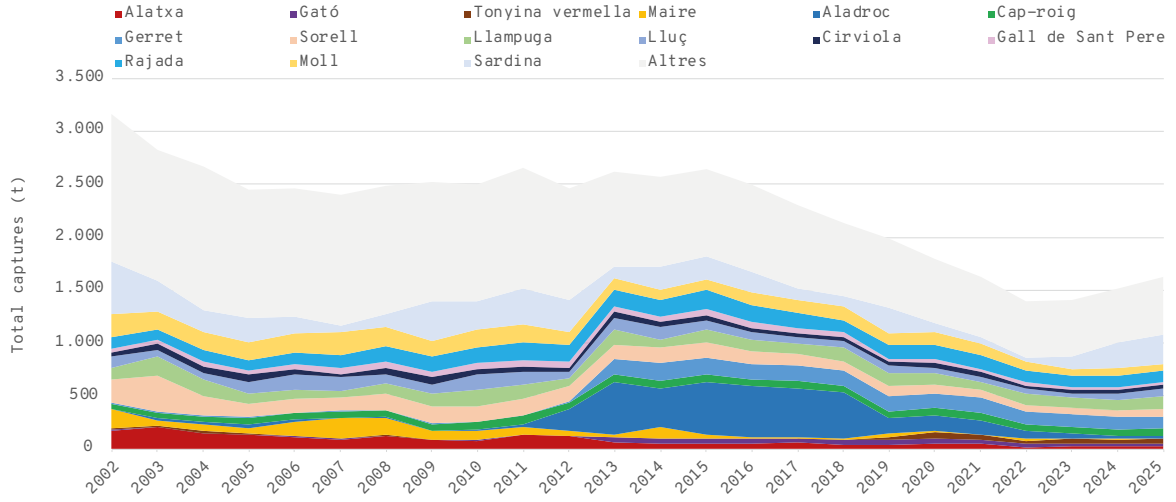

Figura 2. Pes anual en tones (t) de les captures totals de pesca professional de peixos a totes les Illes Balears entre els anys 2002–2025. Es destaquen les 15 espècies més representatives en quantitat de captures, mentre que la resta d'espècies capturades s'agrupen dins Altres. El gruix de cada franja de color es refereix a la quantitat capturada de cada espècie. Font: Direcció General de Pesca.

econòmica van provocar una caiguda dels preus mitjans, que des de llavors s'han recuperat. El 2021, la crisi de la pandèmia i la bona publicitat dels productes de proximitat van causar un increment molt notable del preu.

El 2022, el sector va generar 19,3 M€ amb 1.903 t de captures, un rendiment similar al del 2014 malgrat que aquell any es va pescar gairebé el doble (3.360 t) (Figura 1). Aquesta tendència es consolida en el 2025, quan assoleix el valor econòmic del 2017 amb una reducció de gairebé 939 t en les captures. Aquestes dades confirmen un canvi estructural: l'encariment del producte permet mantenir la rendibilitat enfront de la disminució de les captures pesqueres entre els anys 2018 i 2023.

Peixos

Les captures de peixos tenen un ordre de magnitud més que la resta de grups taxonòmics (Figures 2, 4 i 6). Les descàrregues totals de peixos han disminuït des de l'any 2002 fins al 2022, i han passat de 3.166 t a 1.392 t, respectivament (Figura 2). Per tant, les quantitats de peixos capturades disminueixen més de la meitat (1.774 t) entre aquests anys. La reducció s'ha produït majoritàriament en dos esdeveniments: entre 2002-2005 (decreixement de ~ 600 t) i entre 2015-2022 (decreixement de ~ 1250 t). Entre 2005-2015 els valors oscil·len al voltant de les 2.700-2.500 t, i entre 2015 i 2022 oscil·len al voltant de les 2.646 t i les 1.392 t del 2022. A partir del 2022 les captures de peixos es recuperen progressivament fins a arribar a les 1.626 t en el 2025.

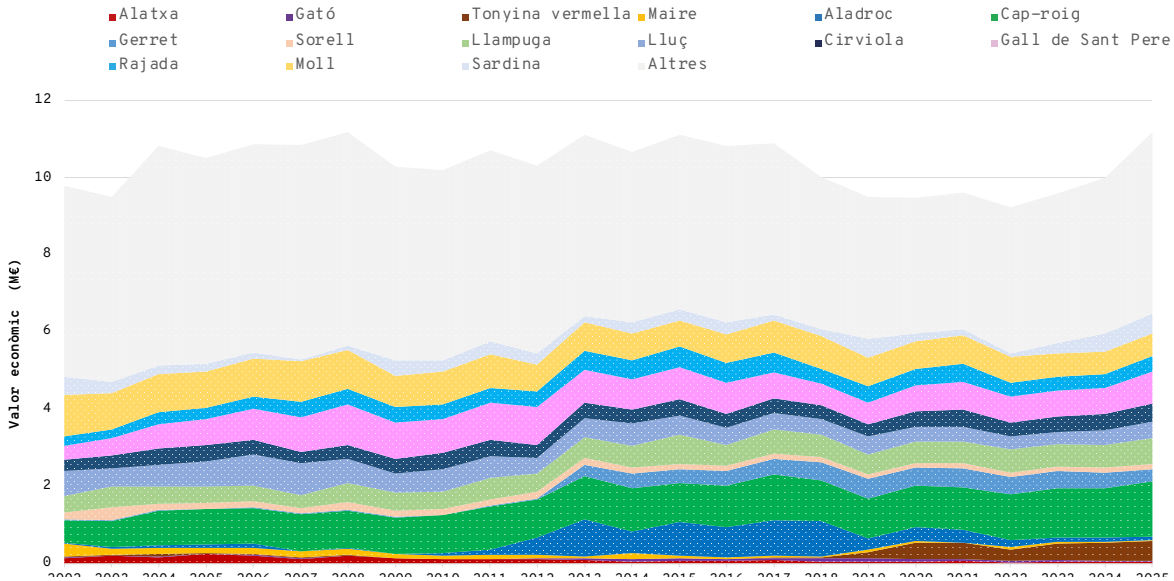

Figura 3. Valor anual en milions d'euros (M€) de les captures totals de pesca professional de peixos a totes les Illes Balears entre els anys 2002–2025. Font: Direcció General de Pesca.

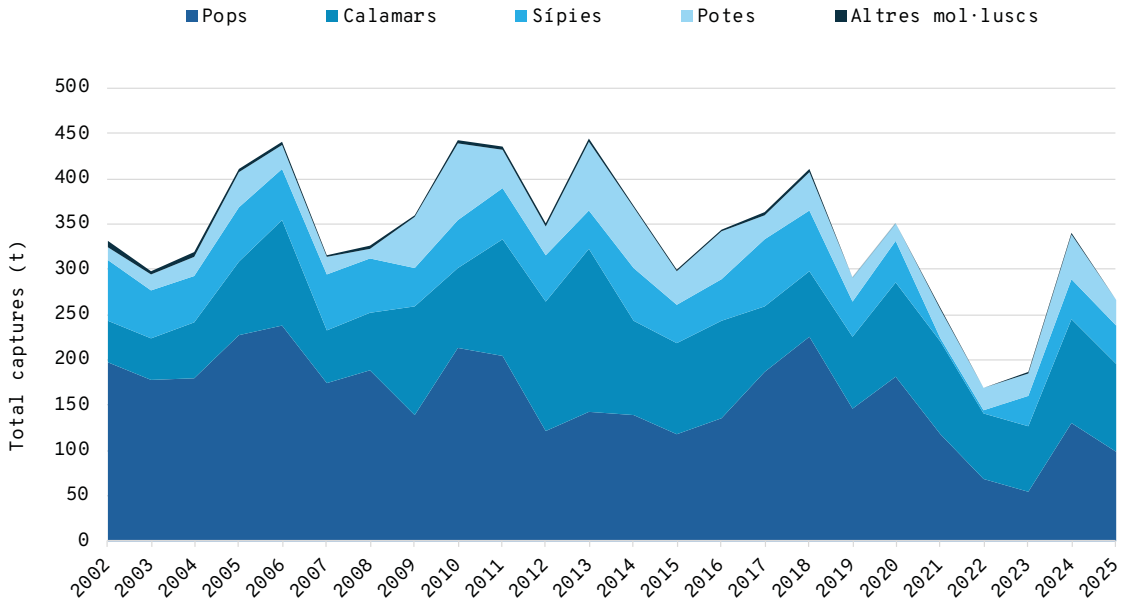

Figura 4. Pes anual en tones (t) de les captures totals de pesca professional de mol·luscs a totes les Illes Balears entre els anys 2002–2025. El gruix de cada franja de color es refereix a la quantitat capturada de cada espècie. Font: Direcció General de Pesca.

De les 185 classificacions de captures d'espècies (o grups d'espècies) de peixos reportades en llotja, les 10 espècies més capturades el 2025 són (en ordre de més a menys): sardina, llampuga, gerret, rajades (*Raja* spp.), cap-roig, lluç, sorell, moll, gató i cirviola.

Entre les espècies de peixos que més redueixen les captures entre 2002-2025 hi ha la sardina (*Sardina pilchardus*), que oscil·la entre 488 t en el 2002 i 41 t en el 2022, però que recupera el seu volum de captures en 280 t en el 2025. Les descàrregues de sorell (*Trachurus* spp.) passen del màxim de 349 t el 2003 a 73 t en el 2025. Les captures de gerret (*Spicara* spp.) es redueixen progressivament de 270 t en el 2002 a 103 t en el 2025, possiblement a causa de qüestions de mercat, que estableix quotes màximes diàries de 79 kg/dia. Les captures de maire (*Micromesistius poutassou*) decreixen de 200 t en el 2007 a 9 t en el 2025. L'alatxa (*Sardinella aurita*) presenta una disminució de 206 t en el 2003 a 27 t en el 2025. El moll (*Mullus* spp.) passa de 171 t en el 2002 a 64 t en el 2025. Les captures de gató (*Scyliorhinus* spp.) es redueixen del màxim de 146 t en el 2004 a 21 t en el 2025. El lluç (*Merluccius merluccius*) baixa del màxim de 139 t en el 2007 a 72 t en el 2025.

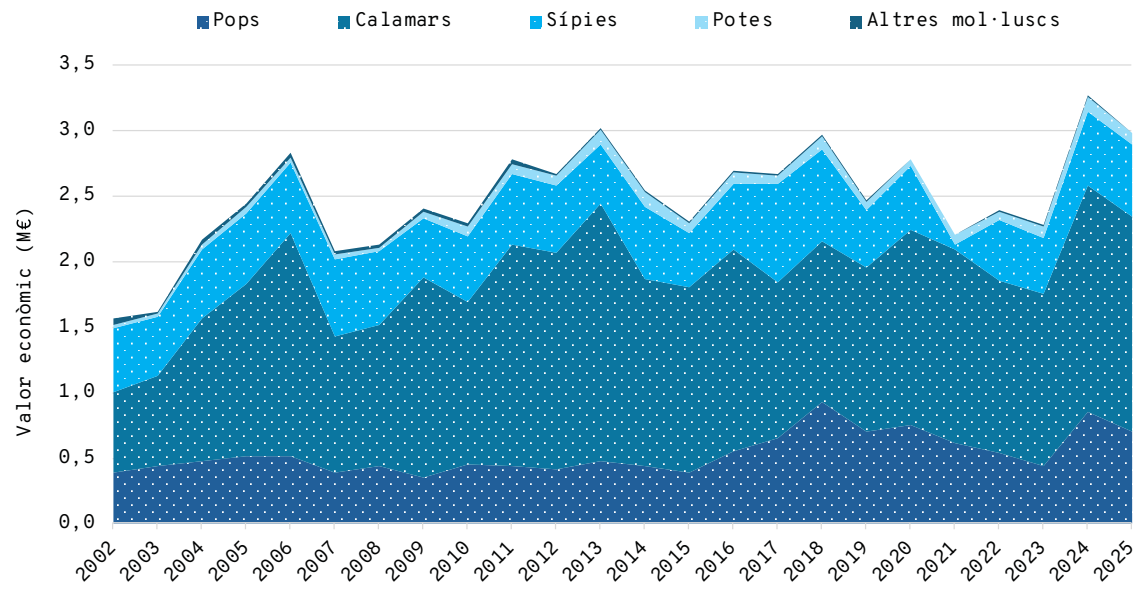

Figura 5. Valor anual en milions d'euros (M€) de les captures totals de pesca professional de mol·luscs a totes les Illes Balears entre els anys 2002–2025. Font: Direcció General de Pesca.

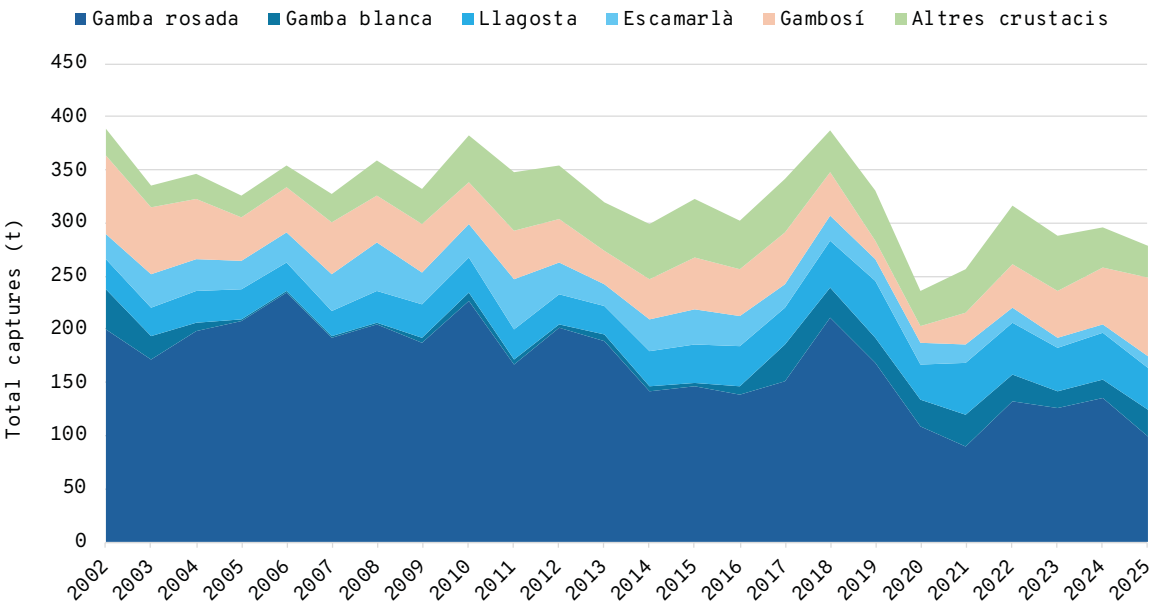

Figura 6. Pes en tones (t) anuals de les captures totals de pesca professional de crustacis a totes les Illes Balears entre els anys 2002–2025. El gruix de cada franja de color es refereix a la quantitat capturada de cada espècie. Font: Direcció General de Pesca.

La major part de la reducció d'aquestes espècies està causada per l'efecte de l'europeïtzació del consum de peix a les Balears: s'abandona el consum d'espècies de talla petita i/o amb espines (sorell, gerret, maire, lluç, moll, alatxa), que són a la base de la cadena tròfica, per consumir espècies de les quals es poden fer tallades. D'altra banda, la dràstica caiguda en les captures de sardina apreciable l'any 2022 a causa de factors ambientals ha quedat mitigada, i ha recuperat significativament els seus volums en anys posteriors.

Entre les espècies que mostren una oscil·lació temporal de les captures hi ha la llampuga (*Coryphaena hippurus*), que varia del mínim de 57 t en el 2007 al màxim de 177 t en el 2003, i registra 121 t descarregades en el 2025. Actualment, la llampuga té una quota de 150 kg/barca*dia. La cirviola (*Seriola dumerili*) mostra un mínim de 30 t capturades en el 2007 i un màxim de 67 t en el 2005, arribant a 37 t en el 2025. Les captures de gall de Sant Pere (*Zeus faber*) romanen estables en el temps, amb 33 t en el 2002 i 32 t en el 2021, però sofreixen un decreixement amb 24 t en el 2024, amb una ràpida recuperació de 29 t en el 2025.

L'espècie que ha experimentat més variacions en el volum de captures des del 2002 és l'aladroc (*Engraulis encrasicolus*), que passa de 0,9 t a 35 t entre 2002-2011, i de 203 t a 500 t entre 2012-2018, amb mínims històrics de 430 kg entre 2018-2022, una caiguda d'aproximadament 450 t que es recupera els anys següents fins a assolir les 20 t de

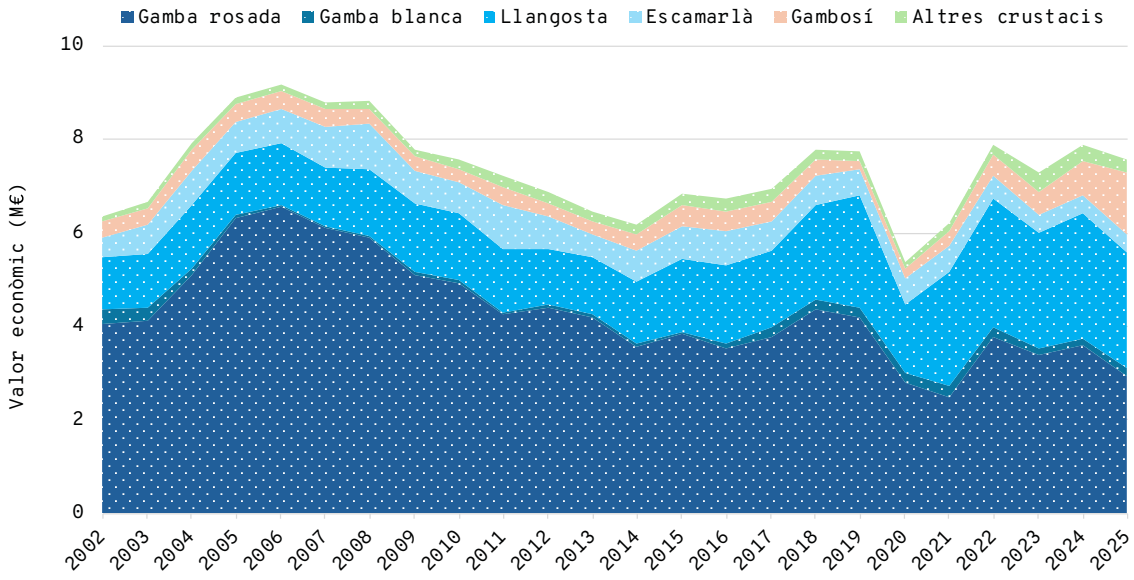

Figura 7. Valor anual en milions d'euros (M€) de les captures totals de pesca professional de crustacis a totes les Illes Balears entre els anys 2002–2025. Font: Direcció General de Pesca.

captures en el 2025. Aquest decreixement podria estar relacionat de manera directa amb l'augment de les captures de sardina. Les poblacions de sardina i aladroc responen de forma diferent als canvis ambientals, especialment a la temperatura i a la productivitat de l'ecosistema. Per exemple: s'ha observat que l'augment de la salinitat superficial de la mar afavoreix la distribució de la sardina en comparació amb la de l'aladroc; tot i que en alguns ecosistemes marins s'han descrit alternances entre ambdues espècies, a la Mediterrània occidental aquest fenomen se segueix estudiant.[9, 10]

Les captures de cap-roig (*Scorpaena scrofa*) augmenten lleugerament de 50 t en el 2002 a 73 t en el 2025. Finalment, les rajades (*Raja* spp.) varien entre un mínim de 100 t en el 2003 i un màxim de 188 t en el 2015, assolint 111 t en el 2025; els augments podrien ser un símptoma de recuperació, ja que es tracta d'espècies estrategues K (conservadores) que tenen pocs descendents.

Les espècies més capturades que han generat més valor econòmic —de més de 6 M€— en el 2025 són: el cap-roig (1,43 M€), el gall de Sant Pere (0,83 M€), la llampuga (0,68 M€), el moll (0,54 M€), la tonyina vermella (0,52 M€), la sardina (0,51 M€), la cirviola (0,47 M€), el lluç (0,42 M€), les rajades (0,40 M€), els gerrets (0,32 M€), els sorells (0,14 M€), l'aladroc (0,08 M€), l'alatxa (0,04 M€), el gató (0,03 M€) i el maire (0,03 M€) (Figura 3).

Les espècies que han generat valors econòmics superiors i que no es troben entre les més capturades el 2025 han estat: el déntol (0,45 M€), el rap (0,28 M€), el pagre (0,23 M€) i l'anfós (0,23 M€). Això demostra que les espècies més capturades no sempre aporten més valor econòmic i viceversa (Figures 2 i 3). Per exemple, espècies de sorell, sardina, alatxa, gató i serrà figuren en la llista de majors captures, però no aporten tant de valor econòmic. En general, el valor econòmic anual es manté més estable que el volum de captures i fins i tot es detecten relacions inverses durant el període 2020-2022 (Figura 1). L'espècie que més fluctua de valor és l'aladroc, un factor associat directament a la variació de les seves captures.

Mol·luscs

Les captures de mol·luscs varien entre el mínim de 185 t assolit en el 2023 i el màxim de 444,4 t en el 2013 (Figura 4). El grup de mol·luscs més capturat és el dels pops (mitjana de 160 t l'any entre 2002-2025), seguit dels calamars (mitjana de 93 t entre 2002-2025), les sípies (51 t de mitjana entre 2002-2025) i, finalment, les potes (29 t de mitjana entre 2002-2025). Els principals increments s'observen entre els anys 2005-2006, 2008-2014 i 2023-2024, mentre que els principals descensos es registren els anys 2007, 2015, 2019 i 2021. Aquestes variacions es produeixen sobretot en les captures de pops i calamars, i destaca l'augment de les captures de pops de 53 t en el 2023 a 130 t en el 2024. S'aprecia també una reducció en las captures de potes en el 2025 de gairebé 20 t (de 48,84 t en el 2024 a 27,1 t en el 2025).

Tot i que les captures més grans de mol·luscs es produeixen en el grup dels pops, el major valor econòmic anual l'aporten els calamars (Figura 5). Aquest grup també mostra la major variabilitat econòmica des de l'any 2002. S'observen màxims en els anys 2006, 2011, 2024 (1,7 M€) i 2013 (2 M€), i mínims de 0,6-0,7 M€ en els anys 2002 i 2003, respectivament. Els pops han experimentat augments de valor econòmic els anys 2018 i 2024, amb preus anuals de 0,93 i 0,85 M€ respectivament. D'una banda, veiem que l'augment del 2018 pot estar causat pel fet que, en la darrera dècada, el preu del pop (*O. vulgaris*) s'ha incrementat, tot i que aquest increment no s'observa a la Figura 5, perquè es dilueix amb el baix valor comercial del pop blanc (*E. cirrho-*

sa) i el pop mesquer (*E. moschata*). Contràriament, sí queda reflectit l'augment econòmic de l'any 2024, quan destaca junt amb la resta de grups (calamars, sípies i potes) i s'assoleixen màxims històrics amb 1,73, 0,56 i 0,12 M€, respectivament.

El grup de mol·luscs que segueix en ingressos als calamars i supera als pops és el de les sípies, amb un valor constant en el temps de 0,5 M€. Finalment, el grup de menys valor anual sempre ha estat el de les potes, amb una mitjana de 60.000 euros anuals. El grup Altres mol·luscs gairebé no representa benefici econòmic (16.000 euros anuals de mitjana entre 2002 i 2025), ja que es refereix a les captures que s'efectuen com a subproducte de les activitats pesqueres de xarxes.

Crustacis

Las captures de crustacis han variat de 279 t en el 2025 a 389 t en el 2002 (Figura 6). El decreixement més gran, de 150 t, s'observa entre els anys 2018 i 2020, i remunta 80 t en el 2022.

La gamba rosada és, amb diferència, el crustaci més capturat de la mar Balear, amb una mitjana de 171 t l'any entre 2002-2025 (Figura 6). Les seves captures, que havien minvat considerablement fins a les 90 t en el 2021, remuntaren durant el període 2022-2024. Tot i això, en el 2025 s'observa un nou descens de 36 t respecte a l'any anterior. Pel que fa al gambosí (conjunt d'espècies de gambes), segueix a la gamba rosada en volum amb una mitjana de 44 t; tot i que va sofrir una caiguda notable entre 2019 i 2020, ha experimentat un creixement excepcional fins a assolir les 75 t en el 2025, la qual cosa suposa un màxim històric de captures per aquest grup d'espècies. Finalment, el grup d'Altres crustacis manté una tendència sòlida a llarg termini: després de duplicar-se entre 2010 i 2017, la seva mitjana se situa en 40 t i assoleix les 56 t en el 2022. Les captures de llagosta s'han mantengut constants des del 2002, amb aproximadament 30 t (exceptuant els màxims de 54 t i 49 t capturats els anys 2019 i 2021, respectivament).

L'escamarlà mostra una tendència a la baixa molt marcada en la darrera dècada; després de passar de les 32 t en el 2015 a les 17 t en el 2021, la disminució va continuar de forma crítica fins a assolir un mínim de 8,5 t en el 2024. No obstant això, en el 2025 s'observa un lleuger repunt fins a les 10 t. Malgrat aquestes fluctuacions recents i l'escenari de descens, la mitjana històrica del grup se situa en 27 t.

La gamba blanca és la més capturada després de la gamba rosada, tot i que només en representa 1/20 part. Històricament, els volums més grans de gamba blanca (entre 22 i 38 t) es varen registrar en els períodes 2002-2003 i 2017-2021, i s'assoliren les 30 t en el 2021. En l'actualitat, las captures se situen al voltant de les 24 t, després d'haver decrescut considerablement durant els anys 2023 i 2024, quan es registraren mínims de prop de 16-17 t.

A més de ser l'espècie més capturada de la mar Balear, la gamba rosada és també la que suposa una font d'ingressos més gran, entre 2,5 i 6 M€ (4,1 M€ de mitjana entre 2002-2025) (Figura 7). Els valors econòmics més grans s'assoleixen entre 2004 i 2009, i el més petit en el 2021. La segueix la llagosta, amb 1,5 M€ de mitjana de 2002 a 2025, tot i que en els anys 2022 i 2024 assoleix els 2,7 M€. El valor econòmic anual de l'escamarlà es manté al voltant dels 0,6 M€. El gambosí està format per un conjunt d'espècies de gambes de baix valor comercial amb un valor mitjà de 0,38 M€ entre 2002-2025. El grup Altres crustacis (que inclou els crancs) assoleix de mitjana els 0,2 M€.

CONCLUSIONS

→ Les captures de pesca professional balear experimenten un canvi de tendència després d'assolir el mínim històric en el 2023 amb 1.839 t. Malgrat que entre 2002 i 2023 es va produir un descens de captures del 52 % (passaren de 3.888 t a 1.839 t), el bienni 2024-2025 registra una recuperació del 16 %, amb unes captures totals de 2.140 t. Això pot ser causat per diferents factors: una disminució de la flota pesquera professional, les vedes i les quotes màximes de pesca diària, el canvi d'hàbits de consum, els cicles biològics intrínsecs de les espècies i els canvis en les condicions oceanogràfiques. A més, el 2020 cal tenir en compte la reducció de l'activitat pesquera provocada per la COVID-19.

→ Després de valors econòmics mínims de 17,6 M€ en el 2020 (similars als de l'any 2002) a causa de la crisi sanitària, el sector ha encadenat 5 anys de creixement fins a assolir els 20,8 M€ en el 2025, quan ha obtengut uns valores econòmics similars als del 2017.

→ Els peixos constitueixen el major volum de captures de la flota pesquera professional balear, ja que es capturen en un ordre de magnitud major (màxim de 3.200 t en el 2002 i mínim de 1.400 t en el 2022) al de crustacis i mol·luscs (~ 350 t al llarg del registre).

→ El 2025, les captures de peixos minven a la meitat (disminució de 1.500 t) des del 2002 (passen de 3.166 t en el 2002 a 1.626 t en el 2025). Les espècies de peixos més capturades han anat canviant al llarg dels anys. El 2025, comparat amb la resta dels anys de seguiment, disminueixen les captures de maire, gató, alatxa, gatvaire, peix de fons i xucla; això pot explicar-se pels canvis en els hàbits de consum.

→ Les 10 espècies de peixos més capturades en el 2025 són, en ordre de major a menor: sardina, llampuga, gerret, rajades (*Raja* spp.), cap-roig, lluç, sorell, moll, tonyina vermella, cirviola i gall de Sant Pere. Tot i que espècies com el sorell o l'alatxa es troben entre les més capturades, no

aporten tant de valor econòmic com el cap-roig o el gall de Sant Pere, que lideren la rendibilitat.

→ Si es consideren las captures totals, el grup dels crustacis és el que mostra una major aportació econòmica. El crustaci més capturat és la gamba rosada; tot i que en el 2021 va caure a 90 t, va remuntar durant el període 2022-2024, estabilitzant-se l'any 2025 al voltant de les 135 t. Això pot ser causat per diversos factors, com la reducció de la flota de pesca de ròssec, les fluctuacions que sofreix l'espècie a causa de canvis ambientals i el seu estat de sobreexplotació. Aquesta és també l'espècie de la que es deriva més valor econòmic, entre 2,5-6 M€, amb el valor màxim entre 2004-2009 i el mínim en l'any 2021.

→ Es registra una fita històrica en el grup del gambosí, que assoleix un màxim de 75 t en el 2025. Aquest creixement compensa les captures d'escamarlà que, després d'assolir un mínim de 8,5 t en el 2024, mostraren un lleu repunt en el 2025 amb 10,3 t. Pel que fa a les captures de llagosta, aquestes assoliren un valor de 2,7 M€ en el 2024 gràcies al manteniment/reducció de l'esforç i a les bones pràctiques en l'etiquetatge, que ara inclou una part de la producció que abans es venia il·legalment.

→ El mol·lusc més capturat a la pesca professional balear és el grup dels pops, amb una mitjana anual de 160 t entre 2002-2025. *Octopus vulgaris* és l'espècie de pop que implica més valor econòmic i té una autèntica importància comercial. El 2024 destaca l'augment de les captures (130 t) després del mínim de 53 t registrat en el 2023. Però el calamar aporta el major valor econòmic del grup, arribant a un màxim històric d'1,73 M€ en el 2024.

→ El 2025, les 10 espècies que impliquen un valor econòmic més gran són: gamba rosada (2,9 M€), llagosta (2,5 M€), calamar (1,65 M€), cap-roig (1,4 M€), gall de Sant Pere (0,83 M€), pop comú (0,70 M€), llampuga (0,68 M€), moll de roca (0,54 M€), sardina (0,51 M€) i cirviola (0,47 M€). Això confirma que la rendibilitat de la flota balear no depèn tant del volum sinó de les espècies d'alt valor comercial, molt valorades pel consumidor.

REFERÈNCIES

[1] Quetglas, A.; Merino, G.; González, J.; Ordines, F.; Garau, A.; Grau Jofre, A. M.; Guijarro, B.; Oliver, P.; Massutí, E. (2016). Plan de implementación regional para pesquerías demersales de las Islas Baleares (Mediterráneo Occidental). Centre Oceanogràfic de Balears. Informe del Proyecto Myfish. [en línia]. <https://digital.csic.es/handle/10261/323686>.

[2] Mercasa (2025). Alimentación en España 2025: Producción, Industria. 28º Edición 2025/2026 Macrid: Mercasa. ISBN: 84-695-6171-5. [en línia]. <https://www.mercasa.es/publicaciones/alimentacion-en-espana/>.

[3] FAO (2018). El estado mundial de la pesca y la acuicultura 2018: Cumplir los objetivos de desarrollo sostenible. Roma. Licencia: CC BY-NC-SA 3.0 IGO. [en línia]. <https://openknowledge.fao.org/handle/20.500.14283/ca0190es>.

[4] Gouraguine, A.; Barrientos, N.; Vaquer-Sunyer, R.; Federació Balear de Confraries de Pescadors; Direcció General de Pesca; Alós, J.; Oliver, P.; Crane, A. (2024). Flota pesquera. A: Vaquer-Sunyer, R.; Barrientos, N.; Gouraguine, A. (eds.). *Informe Mar Balear 2024*. <https://informemarbalear.org/es/pesca/imb-pesca-flota-pesquera-esp_2024.pdf>. https://doi.org/10.62135/BIWG4956.

[5] Vaquer-Sunyer, R.; Montserrat, M.; Valencia, J. M.; Flaquer, L. (2026). Acuicultura marina. A: Vaquer-Sunyer, R.; Monserrat, M. (eds.). *Informe Mar Balear 2026*. <https://www.informemarbalear.org/es/beneficios/imb-acuicultura-marina-esp_2026.pdf>. https://doi.org/10.62135/UZOM2956.

[6] Sabatés, A.; Martìn, P.; Lloret, J.; Raya, V. (2006). Sea warming and fish distribution: the case of the small pelagic fish, *Sardinella aurita*, in the western Mediterranean. *Global change biology*, 12(11), 2209-2219. https://doi.org/10.1111/j.1365-2486.2006.01246.x

[7] Tugores, M. P.; Giannoulaki, M.; Iglesias, M.; Bonanno, A.; Ticina, V.; Leonori, I.; Machias, A.; Tsagarakis, K.; Díaz, N.; Giráldez, A.; Patti, B.; De Felice, A.; Basilone, G.; Valvanis, V. (2011). Habitat suitability modelling for sardine *Sardina pilchardus* in a highly diverse ecosystem: the Mediterranean Sea. *Marine Ecology Progress Series*, 443, 181-205. https://doi.org/10.3354/meps09366

[8] Montero-Serra, I.; Edwards, M.; Genner, M. J. (2015). Warming shelf seas drive the subtropicalization of European pelagic fish communities. *Global change biology*, 21(1), 144-153. https://doi.org/10.1111/gcb.12747

[9] Palomera, I.; Olivar, M. P.; Salat, J.; Sabatés, A.; Coll, M.; García, A.; Morales-Nin, B. (2007). Small pelagic fish in the NW Mediterranean Sea: An ecological review. *Progress in Oceanography*, 74, 377-396. https://doi.org/10.1016/j.pocean.2007.04.012

[10] Fernández-Corredor, E.; Albo-Puigserver, M.; Pennino, M. G.; Bellido, J. M.; Coll, M. (2021). Influence of environmental factors on different life stages of European anchovy (*Engraulis encrasicolus*) and European sardine (*Sardina pilchardus*) from the Mediterranean Sea: A literature review. *Regional Studies in Marine Science*, 41, 101606. https://doi.org/10.1016/j.rsma.2020.101606

CITAR COM

Fernández-López, I.; Monserrat, M.; Vaquer-Sunyer, R.; Barrientos, N.; Direcció General de Pesca (2026). Captures de pesca professional. A: Vaquer-Sunyer, R.; Monserrat, M. (eds.). *Informe Mar Balear 2026.* <https://www.informemarbalear.org/ca/beneficis/imb-captures-cat_2026.pdf>. <https://doi.org/10.62135/AJIE3099>